

I. Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 4 technikum na rok szkolny 2025/2026 w oparciu o *Ponad słowami*. Program nauczania języka polskiego w liceum ogólnokształcącym i technikum od roku szkolnego 2019/2020, uwzględniający uszczuplenia podstawy programowej od roku szkolnego 2024/2025; Barbara Łabęcka; 2019; Nowa Era

Dział	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń zna i stosuje:	Uczeń zna i stosuje to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń zna i stosuje to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń zna i stosuje to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: zna i stosuje to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Młoda Polska – nastroje, symbole, niepokoje, sztuka, indywidualizm	– zna ramy czasowe epoki – potrafi wymienić cechy światopoglądu epoki, zdefiniować: symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, naturalizm, secesja, modernizm – zna pojęcia: dekadentyzm, symbol, impresja, synestezja, artysta, indywidualizm – rozpoznaje tytuły i autorów utworów: Koniec wieku XIX, Melodia mgieł nocnych, Deszcz jesienny, Dies irae (fragment), Evviva l’arte, Wesele, Chłopi (fragmenty) – zna nazwiska: Tetmajer, Staff, Kasprówic, Wyspiański, Reymont	– rozpoznaje cechy literatury Młodej Polski w tekstach kultury – rozumie przesłanie utworów o tematyce egzystencjalnej, artystycznej, społecznej, narodowej – wskazuje cechy gatunkowe liryki nastrojowej, symbolicznej, powieści modernistycznej, dramatu symbolicznego – zna kontekst filozoficzny, estetyczny i społeczny epoki – rozpoznaje funkcję symbolu, nastroju, synestezji, kontrastu	– interpretuje utwory Młodej Polski w kontekście epoki i postaw światopoglądowych – analizuje język, kompozycję i środki stylistyczne – porównuje postawy bohaterów z wartościami współczesnymi – formułuje wnioski dotyczące roli artysty, kondycji człowieka, kryzysu wartości	– samodzielnie interpretuje teksty, uwzględniając kontekst filozoficzny, estetyczny, społeczny i kulturowy – formułuje trafne sądy dotyczące postaw bohaterów i autorów – porównuje różne ujęcia tematów: samotności, sztuki, cierpienia, społecznego zaangażowania – posługuje się terminologią literacką i kulturową – tworzy spójną i poprawną językowo wypowiedź interpretacyjną	– twórczo interpretuje teksty, łącząc wiedzę z filozofii, sztuki, psychologii i historii – przygotowuje własną wypowiedź na temat wartości i niepokojów epoki – bierze udział w projektach interdyscyplinarnych lub tworzy własne projekty interpretacyjne – proponuje oryginalne ujęcia interpretacyjne, poparte argumentacją i kontekstem kulturowym – wykazuje się kreatywnością i dojrzałością w analizie tekstów
Język, teoria literatury, stylistyka	– zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii literatury: narrator, bohater, gatunek, kompozycja, styl – rozpoznaje środki stylistyczne w tekstach literackich i użytkowych – zna podstawowe funkcje języka i typy wypowiedzi	– rozróżnia typy narracji i sposoby kreacji bohatera – rozpoznaje funkcje środków językowych i stylistycznych – zna cechy gatunkowe wybranych form wypowiedzi (np. rozprawka, esej, felieton) – stosuje zasady poprawności językowej w	– analizuje funkcje języka w różnych kontekstach komunikacyjnych – stosuje wiedzę z teorii literatury w interpretacji tekstów – redaguje wypowiedzi pisemne zgodnie z zasadami kompozycji, stylu i poprawności	– samodzielnie analizuje teksty pod kątem językowym, stylistycznym i literackim – trafnie stosuje terminologię z zakresu teorii literatury i językoznawstwa – tworzy wypowiedzi pisemne i ustne o wysokim stopniu	– twórczo wykorzystuje wiedzę językową i literaturoznawczą w analizie i tworzeniu tekstów – przygotowuje wypowiedzi o wysokim poziomie językowym, stylistycznym i merytorycznym – bierze udział w konkursach językowych, retorycznych

	– zna zasady poprawności językowej (ortografia, interpunkcja, składnia) – rozpoznaje style funkcjonalne języka: potoczny, urzędowy, publicystyczny	wypowiedziach pisemnych i ustnych – potrafi dostosować język do sytuacji komunikacyjnej	– rozpoznaje i omawia środki stylistyczne w tekstach literackich i publicystycznych – potrafi porównać style i sposoby wyrażania emocji, opinii, faktów	poprawności, spójności i trafności stylistycznej – porównuje style i środki językowe w różnych typach tekstów – formułuje wnioski dotyczące funkcji języka w kulturze i komunikacji	lub tworzy własne projekty stylistyczne – proponuje oryginalne ujęcia zagadnień językowych i literackich – wykazuje się świadomością językową, kreatywnością i dojrzałością komunikacyjną
Dwudziestolecie międzywojenne – nowoczesność, kryzys wartości, eksperyment, tożsamość	– zna ramy czasowe epoki – potrafi wymienić cechy epoki: awangarda, kryzys wartości, eksperyment artystyczny, indywidualizm – zna pojęcia: futuryzm, ekspresjonizm, katastrofizm, awangarda, groteska, ironia – rozpoznaje tytuły i autorów utworów: Przedwiośnie, Ferdynand (fragmenty), wybrane wiersze Tuwima (w tym Do krytyków), Czechowicza, Przybosa, Leśmiana, Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej	– rozpoznaje cechy literatury dwudziestolecia w tekstach kultury – rozumie przesłanie utworów o tematyce społecznej, egzystencjalnej, artystycznej – wskazuje cechy gatunkowe powieści modernistycznej, opowiadania poetyckiego, manifestu artystycznego – zna kontekst historyczny, filozoficzny i estetyczny epoki – rozpoznaje funkcję groteski, ironii, symbolu, eksperymentu językowego	– interpretuje utwory w kontekście epoki i postaw światopoglądowych – analizuje język, kompozycję i środki stylistyczne – porównuje postawy bohaterów z wartościami współczesnymi – formułuje wnioski dotyczące roli jednostki, kryzysu wartości, relacji społecznych – rozpoznaje i omawia funkcję awangardowych środków wyrazu	– samodzielnie interpretuje teksty, uwzględniając kontekst filozoficzny, estetyczny, społeczny i kulturowy – formułuje trafne sądy dotyczące postaw bohaterów i autorów – porównuje różne ujęcia tematów: tożsamości, samotności, rewolucji artystycznej, kryzysu cywilizacji – posługuje się terminologią literacką i kulturową – tworzy spójną i poprawną językowo wypowiedź interpretacyjną	– twórczo interpretuje teksty, łącząc wiedzę z filozofii, sztuki, psychologii i historii – przygotowuje własną wypowiedź na temat wartości i niepokojów epoki – bierze udział w projektach interdyscyplinarnych lub tworzy własne projekty interpretacyjne – proponuje oryginalne ujęcia interpretacyjne, poparte argumentacją i kontekstem kulturowym – wykazuje się kreatywnością i dojrzałością w analizie tekstów

Wymagania edukacyjne są dostosowywane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia zgodnie z wskazanymi przepisami ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych :

- - posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym,
- - posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia,
- - posiadającego opinię poradni psychologicznej – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, lub inną opinię poradni psychologicznej – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii,
- - nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt. 1 – 3, który jest objęty pomocą psychologiczną – pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów;

Szczegółowe opisy dostosowań są ujęte w dokumentacji pomocy pedagogicznej – psychologicznej.

Przyjmujemy, że uczeń spełnia wymagania na ocenę wyższą, jeśli spełnia jednocześnie wymagania na oceny niższe oraz dodatkowe wymagania na wyższą ocenę.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć

Cele oceniania:

- Informowanie ucznia i rodziców o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
- Motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i systematycznej pracy.
- Wskazywanie mocnych stron i obszarów wymagających poprawy.
- Dostarczanie nauczycielowi informacji zwrotnej o efektywności nauczania.

Obszary oceniania.

Ocenianiu podlega:

- poprawność merytoryczna wypowiedzi ustnej lub pisemnej ucznia zgodna z ustaleniami wymagań edukacyjnych, przyjętych dla poszczególnych klas i poziomów;
- samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów;
- kreatywność ucznia w realizacji podjętych zadań;
- jakość, jasność, precyzja, językowa i merytoryczna poprawność formułowania myśli;
- kultura i estetyka wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
- aktywność ucznia podczas lekcji.

Otrzymane oceny mają różną skalę wartości:

- poziom najwyższy: sprawdziany, prace klasowe, testy
- poziom średni: egzaminy próbne, odpowiedzi ustne, praca na lekcji (aktywność), kartkówki
- poziom najniższy: recytacje, prace długoterminowe; prace domowe, prezentacje ustne, praca w grupie, udział w konkursach przedmiotowych

Formy sprawdzania osiągnięć:

- Sprawdziany / prace klasowe / wypracowania o charakterze maturalnym – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmują większy zakres materiału.
- Kartkówki – obejmują niewielki zakres materiału, mogą być niezapowiedziane (sprawdzanie bieżącego materiału)
- Testy: język polski w użyciu oraz historycznoliterackie
- Odpowiedzi ustne – obejmują bieżące zagadnienia (może być zastosowana zamiennie z kartkówką) oraz typu maturalnego (z listy zadań jawnych proponowanych przez OKE)
- Prace domowe, recytacja, inscenizacja, ćwiczenia wykonane w kartach pracy ucznia
- Aktywność na lekcji i praca długoterminowa (np. projekt, prezentacja, referat).

Ogólne zasady oceniania

1. Nauczyciel powiadamia uczniów o sprawdzianach / testach z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje je do dziennika.
2. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie / teście ma on obowiązek napisać zaległą pracę pisemną w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
3. Uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianu. Uczeń powinien poprawić ocenę do tygodnia czasu od oddania pracy pisemnej i po uprzednim zgłoszeniu tego faktu nauczycielowi przez dziennik elektroniczny (z dwudniowym wyprzedzeniem). Wszystkie oceny zostają wpisane do dziennika.

4. Krótkie sprawdziany wiadomości, zwane kartkówkami, mogą obejmować materiał maksymalnie z trzech lekcji. Kartkówki nie muszą być zapowiadane. Poprawa oceny z kartkówki odbywa się w formie ustnej.
5. W przypadku stwierdzenia, iż uczeń podczas sprawdzianu korzysta z niedozwolonych pomocy praca ta zostaje anulowana. Nauczyciel ustala inny termin napisania pracy.
6. Jeżeli uczeń sam nie zgłosi gotowości napisania zaległego sprawdzianu pisze go podczas obecności na kolejnych zajęciach lekcyjnych. Sprawdzian obejmuje ten sam zakres materiału, który obowiązywał w „pierwszym” terminie.
7. Nie ocenia się uczniów z bieżącego materiału do trzech dni po dłuższej (trwającej co najmniej tydzień) usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
8. Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w półroczu. Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia (nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych).
9. Uczeń ma prawo do jednego zgłoszenia braku zadania (kart pracy lub zeszytu). Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia.
10. Uczeń, który opuścił co najmniej 50% obowiązkowych zajęć może być nieklasyfikowany.

Kryteria oceny testów/sprawdzianów (kryterium punktowe)

Testy i sprawdziany 45-minutowe są punktowane i oceniane według skali:

Liczba zdobytych punktów w % : ocena:

- 0 % - 39 % - niedostateczna
- 40 % - 55 % - dopuszczająca
- 56 % - 70 % - dostateczna
- 71 % - 89 % - dobra
- 90 % - 95 % - bardzo dobra
- 96 % - 100 % - celująca

Uczeń ma szansę otrzymania oceny celującej. W teście powinny wystąpić co najmniej trzy zadania o treści trudniejszej. Jeśli uczeń odpowie przynajmniej na dwa, a na pozostałe pytania odpowiedział bardzo dobrze – to ostateczna ocena będzie celująca.

Ocena ze sprawdzianu ze znajomości lektury

Przeprowadzenie takiej formy sprawdzenia odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła i przeciwdziała zaznajamianiu się z utworem z licznych streszczeń. Ponieważ znajomość lektury jest obowiązkiem ucznia, w wypadku stwierdzonego niewykonania zadania (mniej niż 50 % trafnych odpowiedzi) otrzymuje ocenę niedostateczną.

Przeliczenie wartości procentowych na oceny:

- poniżej 50 % - niedostateczny
- 50 % - 65 % - dopuszczający
- 66 % - 80 % - dostateczny
- 81 % - 94 % - dobry
- 95% - 100% - bardzo dobry

Indywidualizacja wymagań edukacyjnych może obejmować obniżenie punktacji.

III. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego

1. Uczeń lub jego rodzic mają prawo ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 2 dni od otrzymania informacji o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1:
 - 1) może być przekazany do nauczyciela uczącego za pomocą dziennika elektronicznego;
 - 2) musi zawierać uzasadnienie oraz określenie oceny, o jaką uczeń się ubiega, z zastrzeżeniem, że chodzi o ocenę o 1 stopień wyższą od oceny przewidywanej.
3. O podwyższenie oceny może ubiegać się uczeń, który:
 - 1) nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnej godziny lekcyjnej z przedmiotu, z którego zamierza uzyskać ocenę wyższą;
 - 2) przystąpił do wszystkich prac kontrolnych z przedmiotu; w ustalonym terminie poprawiał oceny zgodnie z podanymi wymaganiami
 - 3) aktywnie uczestniczył we wszystkich formach danych zajęć na miarę swoich możliwości (punkt dotyczy przedmiotów artystycznych, wychowania fizycznego oraz przedmiotów zawodowych).
4. W przypadku uznania zasadności wniosku nauczyciel wyznacza zakres wiedzy i umiejętności, którymi musi wykazać się uczeń wnioskujący o podwyższenie oceny.
5. Ustalona ocena nie może być niższa od przewidywanej.
6. W przypadku odmowy ze strony nauczyciela wszczęcia procedury podwyższenia oceny przewidywanej, uczeń lub jego rodzic ma prawo tego samego dnia zwrócić się z prośbą o umożliwienie podwyższania oceny – do dyrektora szkoły, który ma obowiązek rozpoznać sprawę w ciągu 2 dni roboczych.